

Diplomová práce: Giovanni Pietro Tencalla, Kostel sv. Anny a sv. Jakuba Většího ve Staré Vodě na Libavě, výstavba, devastace a znovuoobnovení

Jméno a příjmení (studentka): bc. Dagmar Lepíková

Vedoucí práce: PhDr. Martin Zlatohlávek, PhD.

Posudek vedoucího práce:

Centrem této diplomové práce je kostel sv. Anny a sv. Jakuba Většího ve Staré Vodě na Libavě. Kostel však byl v 2. polovině 20. století uvnitř zcela devastován a zvnějšku podstatnou měrou. Práce se proto rozpadá na dvě části. Ta první je uměleckohistorickým textem o fundátorech, staviteli a jeho inspiračních zdrojích, dále o průběhu stavby v letech 1680-1690, následuje architektonický rozbor exteriéru a interiéru a nástin malířské a sochařské výzdoby chrámu v letech 1680-1914. Ta druhá část práce je popis postupné devastace kostela po roce 1945 v konfrontaci s historickými aspekty, které ji v poválečném období způsobily. Připojen je popis stavu kostela po roce 1989, kdy došlo k jeho částečné obnově. Tento postup je konfrontován s pravidly památkové péče. Obě části mají odborný základ, který vychází ze studií autorky této práce, totiž jednak dějin umění, jednak práva.

Popisovaný kostel je poutním místem, a tak autorka se v úvodu věnuje poutím vůbec, a pak i konkrétně poutím k místu sv. Anny. Fundátoři kostela byli olomoučtí biskupové, jmenovitě František kardinál z Dietrichsteinu, který usiloval o založení tohoto poutního místa, ale pro válečné události let 30tých 17. století k tomu nedošlo. Vlastním zakladatelem tedy byl biskup Karel z Liechtensteina-Castelcornu, který stavbou pověřil svého dvorního architekta Giovanniho Pietra Tencallu. Autorka architektovi věnovala celou kapitolu, v níž se popsala jeho původ a tvorbu na Moravě v druhé polovině 17. století a pokusila se označit typické prvky jeho staveb. Inspirační zdroje pro kostel ve Staré Vodě pak našla v servitském kostele Zvěstování Panny Marie, který mohl být Tencalloví znám, a v anonymní stavbě kostela v Lockenhausu. Průběh stavby autorka sledovala podle zachovalých dopisů. Možnou původní podobu kostela se snažila dohledat na dobových vyobrazeních. Architektonický popis jak interiéru, tak i exteriéru korigovala na základě přestaveb, z níž nejvýraznější byla změna původní dispozice presbytáře z let 1765-1767. Z malířské výzdoby interiéru se autorka vzhledem k rozsáhlému poničení věnovala pouze fragmentům zachovalých fresek, ty pak konfrontovala s domnělou ikonografickou koncepcí celého kostela a se starší literaturou, jejíž autoři znali ještě výzdobu před zničením. Podle inventářů a starých popisů se pokusila popsat mobiliář kostela.

V druhé části své práce se autorka pokouší najít důvody devastace tohoto objektu ve 20. století. Pozoruhodně zmiňuje již Benešovy dekrety o odsunu Němců a polemicky s dosavadní literaturou upřesňuje, že to byl dekret o úpravě čs. státního občanství, na jehož základě prakticky odešly všichni obyvatelé Staré Vody i poslední kněz. Po té následovala konfiskace církevního majetku a zřízení Vojenského výcvikového prostoru. Tuto historicko-právní situaci autorka konfrontuje se situací kostela ve Staré Vodě, potvrzenou předpisy památkové péče. Zde pečlivě vypsala dokumenty, které popisují postupnou devastaci a marný boj o záchranu objektu, který byl prohlášen kulturní památkou. Poslední kapitolou je stav kostela po roce 1989 a jeho obnova. Zde autorka uvádí rozličné názory na způsob provedení obnovy architektury, ale i funkce kostela, které konfrontuje s nejnovějšími názory na posvátné místo (Neubauer).

Máme před sebou zajímavou a pečlivě provedenou práci. Je třeba ocenit popis památky na základě zachovalých prvků architektury, ale i vnitřní výzdoby, který autorka konfrontovala s dobovými prameny a se starší odbornou literaturou. V úvodu bychom mohli vytknout příliš stručný popis literatury o Staré Vodě a poněkud povrchní vypořádání se s ní. Za pokus by jistě také stálo naznačit ikonografickou koncepci celého interiéru, přestože jsou k dispozici pouze archiválie, starší literatura a dobové fotografie. Z druhé části práce, z právně – historického rozboru situace v 2. polovině 20. století zaznívá nemožnost pochopit absurditu doby novou generací, která nemá tyto historické zkušenosti. Vedle pečlivého právního rozboru všech dostupných zákonů a předpisů, zde autorka nadhodila otázky řešení obnovy kostela ve Staré Vodě. Jako myšlenkový podklad však uvedla pouze práce Zdeňka Neubauera a Mojžíra Horyny. Hledání identity devastovaných míst je zajisté široká a hluboká problematika, která by zasloužila důkladného samostatného zpracování. I v tom jsou zde předlohy třeba při obnově poválečného Německa, anebo i obnově těch německých měst, které spadaly pod bývalou NDR (Drážďany, Lipsko, Berlín ad.).

Tyto drobné připomínky jsou spíše dalšími podněty pro samotnou autorku v její práci a přemýšlení a nijak nedevalvují hodnotu její předložené práce, kterou **doporučuji k obhajobě.**

v. *Brasle* ..... dne *8.6.2009* ..

M. J. Hložek
.....
podpis vedoucího diplomové práce